

hogy a mikor Andrassy József az Esztergom-megyei közgyűlésen a *nemesség szűz vállait* emlegette, Széchenyi jelentésének idézett helyeire czélt.

TOLNAI VILMOS.

Figyelem. Simonyi Zsigmond „Elvonás (elemző alkotás)“ cz. értekezésében (Nyelv. Füz. 11:66.) olvasom a következő helyet:

A *figyelem* szót most fölfödöztem Matkó I. Bányászcsákányában (453. l.): „A telyes írás [szentírás] . . . hasznos a tanításra, a meg-jobbításra, a *figyelemre*.“

E mondatot elolvassván, kétség szállja meg a gondolkozva olvasót, vajjon Matkó csakugyan azt akarta-e mondani, „hogy a szentírás hasznos a *figyelemre*“. Mi legyen ennek az értelme? A szent írás valóban hasznos a tanításra, a megjobbításra, de hogy a *figyelemre* is hasznos legyen, azt már csakugyan bajos megérteni.

Nézzük meg hát az idézett helyet. A Bányászcsákány 453. lapján valóban úgy van e mondat, mint az értekező idézi, csakhogy Matkó ugyan e helyen elmondja azt is, hogy ő ezt már két esztendővel azelőtt „A Fövényen építetett Ház Romlásában (pag. 144.)“ is megírta. Nézzük meg hát az eredeti helyet. Itt ezt találjuk: „ . . . hasznos a' tanításra, a' megjobbításra, a' *figyelemre*“. Itt tehát nem *figyelem*, hanem *figyelem*. Tehát vagy sajtóhibával, vagy egyazon szónak két alakváltozatával van dolgunk. Matkó e mondatot Szt. Pálnak Timotheushoz írt 2-ik levele 16. verséből idézi. E vers pedig Károli Gáspár fordítása szerint (Visoly, 1590.) így hangzik: „ . . . hasznos az tanításra, a' megjobbításra, az *figyelemre* . . .“ Luthernél pedig (Wittemberg, 1556.): „ist nütz zur lere, zur straffe, zur besserung, zur *züchtigung* . . .“

Kétségtelen tehát, hogy ez a *figyelem* nem *figyelem*, hanem *figyelem*.

SZILY KÁLMÁN.

TÁJSZÓGYŰJTEMÉNY.

- Alabrástom*: alabástrom (Torda, a hol bányászszák).
- Allruha* vagy *áruha*: kis gyermek előkéje (Sz.-Udvarhely).
- Avara*: erdei kerítés, czövekek közé fogott két-három sor fenyőszáלבól (Udvarhely megye).
- Ázalék*, *disznó-ázalék*: hurka, kolbász (Hunyad megye).
- Baburucza*: katibogár, Coccinella (Melegföldvár, Szolnok-Doboka m.).
- Balakovács*: juhcsimbe, Oestrus ovis (Felső-Csik megye).
- Bapó és bopa*: nagyapó (Ketesd, Kalotaszeg: a *papó* helyi alakja).
- Barács*: Bereitschaft, katona-etymologia (Kolozsvár, 51-ik közös gyalogezred).
- Barkócza-fa*: naspolya (Nagy-Enyed).
- Becsületes*: erkölcsös, fehérrépre értve szigorúan; csak ebben az értelemben használják (Székely-Udvarhely).
- Bekötő*: pólya (Sz.-Udvarhely).
- Bémágláz*: beraktározót a „máglára“ (Maros-Ujvár; bányászki-fejezés).
- Berdő*: Berde cipő és általában cipő (Kolozsvár).
- Berdő*: állott ivóvíz (Kézdivásárhely).
- Blána*: gerenda, a miből a házfalakat róják össze (Miriszló).
- Bogáncs*: fenyőpálczikák, a melyeket a szövöszéken a fonalak közé helyeznek (Maros-Torda megye).
- Boszorkány-béka*: ásó béka, Pelobates fuscus (Nagy-Enyed).
- Bujdosó*: köből faragott harang, a